

האם, לאו לאתויי "בית זה מלא?" שאף שכאשר התביעה מוגדרת, פטור הוא משבועה. כיון שההודאה לא היתה מוגדרת, שהרי ענה לו מה שהנחת אתה נוטל, ומוכח כדברי רבא!

ומקשה הגמרא על דברי הברייתא: ומאי שנא מנורה גדולה ומנורה קטנה שנתמעטו משבועה, משום שמה שטענו לא הודה לו ומה שהודה לו לא טענו,

אי הכי, שהנידון הוא כשתבעו מנורה בת עשר ליטרין והודה לו במנורה בת חמש ליטרין, אמאי חייב שבועה, נאמר נמי גם כאן — "מה שטענו לא הודה לו ומה שהודה לו לא טענו"?

אמר רב שמואל בר רב יצחק: הכא, במנורה של חליות עסקינן, שמנורה של חליות מתפרקת לחוליות חליות, ואפשר להרכיבה בעשר ליטר ובחמש ליטר.

ונמצא, דכאשר מודה הנתבע בחמש ליטר — קא מודה ליה מינה. מתוך תביעת העשר ליטר, ואין זו הודאה על מנורה אחרת.

ומקשה הגמרא: אי הכי שמדובר במנורה של חליות ולכן כאשר מודה בחמש ליטר

הטענה שהרי ההודאה במנורה קטנה אינה הודאה במקצת המנורה הגדולה. אלא הודה לו במנורה אחרת לגמרי.

אזורה [חגורה] גדולה יש לי בידך. והלה אומר אין לך בידי אלא אזורה קטנה פטור משבועת התורה, שהרי לא הודה לו במה שטענו.

אבל, אם אמר לו כור תבואה יש לי בידך, והלה אומר אין לך בידי אלא לתך [מחצית הכור] חייב שבועת התורה שהרי הודה במקצת.

וכן אם אמר לו: מנורה בת מידה של עשר ליטרין יש לי בידך. והלה אומר: אין לך בידי אלא מנורה בת חמש ליטרין, חייב להשבע מן התורה.

כללו של דבר: לעולם אינו חייב להשבע אלא עד שיטענונו בדבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין, ויודה לו בדבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין.

ומדייקת מכך הגמרא: "כללו של דבר" לאתויי מאי? [מהו הדבר הנוסף שמשמיעה הברייתא על ידי כלל זה שלא שנינו מקודם?]

הנתבע. והנה הרא"ש בסוף סימן כז העמיד שהודאת הנתבע מה שהנחת אתה נוטל, פירושה הוא, מה שאמרת שבית מלא הפקדת אצלי — לא נתתי ליבי לידע אם היה ממש מלא, וגם הטענה אינה כל כך בריאה. כיון שכן מורגל בלשון "מלא" שהבית שהוא קרוב להיות מלא — קוראין אותו בית מלא פירות. אבל זה אני יודע בודאי שכמו

הנחת אתה נוטל. הלכך אין כאן הודאה כלום כיון שלא טען ולא השיב דבר שבמדה. שהרי לא טען אלא חסרון פרותיו והלה שלא חסרו. ועיין בסמ"ע [סימן פח ס"ק מה] שכתב דאף אין הבית מלא לגמרי, מכל מקום בלשון בני אדם נקרא מלא ולכן אין תביעתו ידועה. ועי"ש בט"ז שהשיג על זה.